

Μετατροπή των ΕΠΑ.Λ.– ΕΠΑ.Σ. σε Τεχνολογικό Λύκειο Συνενώσεις – Καταργήσεις

ΤΣΑΡΤΣΟΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Δ/ντης ΕΠΑ.Σ. Χαϊδαρίου
Πρώην προϊστάμενος τμήματος Β΄
της Δ/σης Σπουδών ΔΕ του ΥΠΔΒΜΘ

Άλλη μια αλλαγή στην ΤΕΕ θα γίνει και φέτος. Είναι η 5^η από το 1970, χρονολογία ουσιαστικής ίδρυσης της ΤΕΕ στην Ελλάδα. Ο μέσος όρος ζωής της κάθε μεταρρύθμισης, είναι περίπου 8 χρόνια. Αναλυτικότερα, ο χρόνος ζωής της κάθε μεταρρύθμισης φαίνεται από τον παρακάτω πίνακα.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ	ΝΟΜΟΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
1970	Ν.Δ. 580	7 χρόνια
1977	Ν. 576	8 χρόνια
1985	Ν. 1566	13 χρόνια
1998	Ν. 2640	8 χρόνια
2006	Ν. 3475	6 χρόνια
2012	Νέος Νόμος	

Αυτό μου δημιουργεί ορισμένα ερωτηματικά, όπως:

- Οι νόμοι γίνονται τόσο πρόχειρα γιατί κάποιος είχε την ιδέα να αλλάξει κάτι ή μετά από μελέτη;
- Αν γίνονται μετά από μελέτη, αυτή προβλέπει ότι η διάρκεια της μεταρρύθμισης θα είναι μόνο για 8 χρόνια;
- Ποιος είναι ο τρόπος αξιολόγησης των νέων σχολικών μονάδων;
- Όλοι αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους γίνεται η μεταρρύθμιση, αλλά γιατί δεν αναφέρονται στους στόχους των νέων σχολικών μονάδων και πως αυτοί θα αξιολογηθούν;

Όλες οι τελευταίες μεταρρυθμίσεις, έγιναν την τελευταία στιγμή, ενώ για μεγάλο χρονικό διάστημα είχε γίνει μεγάλη συζήτηση για αυτές. Σας θυμίζω ότι:

- Ο Ν. 2640/1998 πήρε ΦΕΚ στις 3 Σεπτεμβρίου 1998 και εφαρμόστηκε στις 1 Σεπτεμβρίου 1998, δηλαδή, 2 μέρες πριν. Όλοι θα θυμούνται τις τραγελαφικές καταστάσεις με τα βιβλία (Μέσω διαδικτύου στην αρχή και μετά με CD, όπου τα παίρναμε σε δόσεις) και την προχειρότητα με την οποία γράφηκαν τα περισσότερα από αυτά.
- Ο Ν. 3475/2006 πήρε ΦΕΚ στις 13 Ιουλίου 2006 και εφαρμόστηκε στις 1 Σεπτεμβρίου 2006, δηλαδή, 48 μέρες μετά. Εδώ τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Είχαμε νέα αναλυτικά προγράμματα αλλά με παλιά βιβλία! Άλλη μία προχειρότητα.
- Ο νέος νόμος για την ΤΕΕ, φαίνεται ότι θα έχει περισσότερο χρόνο για την εφαρμογή του. Όταν λέω περισσότερο χρόνο, εννοώ λίγους μήνες μόνο. Πότε θα προλάβουν να βγουν τα νέα

αναλυτικά προγράμματα και να γραφούν τα νέα βιβλία; Μήπως θα προχωρήσουμε στην μεταρρύθμιση με τα παλιά βιβλία και πάλι; Δοκιμασμένη συνταγή!

Μήπως αυτή η προχειρότητα θα πρέπει να σταματήσει; Ο κ. Σουφλιάς, στις αρχές της δεκαετίας το 90, είχε πει κάτι πολύ σωστό. «Θα πρέπει να περάσει στο σύνταγμα, ότι η όποια αλλαγή στην παιδεία θα πρέπει να εφαρμόζεται 4 χρόνια μετά την ψήφισή του». Εφαρμόζοντας έτσι τον νέο νόμο σε πειραματικά σχολεία, θα έχουμε τη δυνατότητα να δούμε τα αδύνατα σημεία του και να τα βελτιώσουμε.

Φτάνουμε έτσι στην εφαρμογή του νέου νόμου, που θα ψηφιστεί σύντομα, κατά πως λέγεται, όπου τα ΕΠΑ.Λ. και οι ΕΠΑ.Σ. θα μετατραπούν σε Τεχνολογικά Λύκεια. Εδώ υπάρχει και η μεγάλη ανησυχία μεταξύ των συναδέλφων, για το τι θα γίνει. Γίνεται μεγάλη συζήτηση για καταργήσεις ή συγχωνεύσεις σχολικών μονάδων. Απώτερος στόχος της μεταρρύθμισης θα πρέπει να είναι η διατήρηση όλων των σχολικών μονάδων που λειτουργούν σήμερα, είτε σαν ΕΠΑ.Λ. είτε σαν ΕΠΑ.Σ.. Δεν είναι δυνατόν να λέμε ότι γίνεται μεταρρύθμιση για μια καλύτερη ΤΕΕ, συρρικνώνοντας τις σχολικές μονάδες, πριν ακόμη αρχίσει να εφαρμόζεται ο νόμος. Αυτό δηλώνει μια ηττοπάθεια και είναι ανασταλτικός παράγοντας για την ανάπτυξή της. Ας μην ξεχνάμε ότι κατά την μετάβαση:

- από τα ΤΕΛ στα ΤΕΕ, υπήρξε αύξηση των σχολικών μονάδων, ακόμη και όταν υπήρχε μείωση του μαθητικού δυναμικού.

		1997-1998	1998-1999	2001-2002	2005-2006
ΤΕΛ	ΣΧΟΛΕΙΑ	283			
	ΜΑΘΗΤΕΣ	101.742			
ΤΕΣ	ΣΧΟΛΕΙΑ	122			
	ΜΑΘΗΤΕΣ	23.494			
ΤΕΕ	ΣΧΟΛΕΙΑ		410	457	477
	ΜΑΘΗΤΕΣ		94.928	133.918	101.131
ΣΥΝΟΛΟ	ΣΧΟΛΕΙΑ	405	410	457	477
	ΜΑΘΗΤΕΣ	125.236	94.928	133.918	101.131

- από τα ΤΕΕ στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ, παρότι υπήρχε μείωση των μαθητών, καταργήθηκαν μόνο 5 σχολικές μονάδες, ποσοστό περίπου ίσο με το 1%

		2005-2006	2007-2008
ΤΕΕ	ΣΧΟΛΕΙΑ	477	
	ΜΑΘΗΤΕΣ	101.131	
ΕΠΑΛ	ΣΧΟΛΕΙΑ		388
ΕΠΑΣ	ΣΧΟΛΕΙΑ		84
ΕΠΑΛ- ΕΠΑΣ	ΜΑΘΗΤΕΣ		89.986
ΣΥΝΟΛΟ	ΣΧΟΛΕΙΑ	477	472
	ΜΑΘΗΤΕΣ	101.131	89.986

Ένας άλλος λόγος για τον οποίο δεν πρέπει να κλείσουν ή να συγχωνευθούν σχολικές μονάδες, είναι η μικρή ανάκαμψη που παρουσιάστηκε στις εγγραφές της Α΄ τάξης ΕΠΑΛ. Σχεδόν σε όλα τα ΕΠΑΛ της Γ΄ Αθήνας, υπήρξε αύξηση των εγγραφών. Θα πρέπει δε να ληφθεί υπόψη ότι είναι πολύ εύκολο να καταργήσεις μια σχολική μονάδα αλλά πολύ δύσκολο να την ιδρύσεις, αν συνεχιστεί η αύξηση των εγγραφών.

Επίσης θα πρέπει να δούμε το γίνεται με τα άλλα υπουργεία. Θα λειτουργήσει και σε αυτά Τεχνολογικό Λύκειο ή σχολές διαφορετικού τύπου; Κάνοντας μια ιστορική αναδρομή, κανένας νόμος δεν έδινε στα άλλα υπουργεία σχολές που είχαν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Μόνη εξαίρεση αποτελούν οι αλλαγές που έγιναν στον Ν. 2640/1998, όπου επί υπουργείας του κ. Ευθυμίου, δόθηκε η δυνατότητα να λειτουργήσει δεύτερος κύκλος ΤΕΕ και στα άλλα υπουργεία, ενώ ο αρχικός νόμος το απαγόρευε.

Γίνεται λόγος τελευταία, ότι για λόγους οικονομίας θα πρέπει να συγχωνευθούν ή να καταργηθούν ορισμένες σχολικές μονάδες. Κινήσεις, οι οποίες κατά τη γνώμη μου γίνονται με καθαρά οικονομικά κριτήρια και όχι παιδαγωγικά. Πέρα από τα λίγα χρήματα που δίνονται για την εκπαίδευση, θα πρέπει να δοθούν λιγότερα. Σύμφωνα με το έντυπο eurostat 117/2008:

- η Ελλάδα είναι μία από τις 3 χώρες της Ε.Ε. των 25 (οι άλλες δύο είναι η Σλοβακία και η Ρουμανία), που δίνουν για την εκπαίδευση ποσοστό μικρότερο του 4% του ΑΕΠ
- η Ελλάδα είναι μία από τις 3 χώρες της Ε.Ε. των 25 (οι άλλες δύο είναι η Αυστρία και Ηνωμένο Βασίλειο), που δίνουν για την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση ποσοστό μικρότερο του 1% του ΑΕΠ, έναντι 17% της γειτονικής Βουλγαρίας
- η Ελλάδα είναι η μόνη Χώρα που εμφανίζει μεγαλύτερο ποσοστό δαπανών για την τριτοβάθμια εκπαίδευση έναντι της δευτεροβάθμιας

Για να γίνει η μεταρρύθμιση, θα πρέπει να δοθούν χρήματα για:

- Νέα αναλυτικά προγράμματα
- Την συγγραφή βιβλίων
- Την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών
- Τον εξοπλισμό των σχολικών μονάδων με σύγχρονο εκπαιδευτικό υλικό

Μήπως θέλουν να εξοικονομήσουν αυτά τα χρήματα μειώνοντας:

- τους μισθούς των εκπαιδευτικών
- την χρηματοδότηση των σχολικών μονάδων
- τις σχολικές μονάδες (συγχωνεύσεις – καταργήσεις)

Στα ΓΕΛ, συγχώνευσαν ή κατήργησαν σχολικές μονάδες με αριθμό μαθητών μικρότερο των 150. στα σχολεία της ΤΕΕ, θέλουν να συγχώνευσαν ή να καταργήσουν σχολικές μονάδες με μεγαλύτερο αριθμό μαθητών. Θέλουν να κάνουν σχολικές μονάδες τεράστιες, στα ήδη υπάρχοντα σχολικά κτίρια, πολλά από τα οποία είναι ήδη κορεσμένα. Μπορούν να διοικηθούν σχολεία με 500 και 700 μαθητές; Γιατί δεν κάνουν και στα ΓΕΛ τόσο μεγάλες σχολικές μονάδες;

Κατά τη γνώμη μου, οι σχολικές μονάδες θα πρέπει να έχουν μαθητικό δυναμικό που ξεκινάει από τους 150 μαθητές και φτάνει τους 300 το πολύ 350. αν οι μεγάλες σχολικές μονάδες είναι καλές, τότε γιατί κατάργησαν τα ΕΠΛ; Οι μεγαλύτερες σχολικές μονάδες είναι δύσκολο να λειτουργήσουν σωστά, γιατί:

- ο μεγάλος αριθμός των μαθητών αυξάνει την παραβατικότητα. Σύμφωνα με έρευνα αύξησης της παραβατικότητας στα σχολεία, μία από τις αιτίες είναι και ο μεγάλος αριθμός μαθητών, και όπως αναφέρεται: «Όταν τα σχολεία είναι μεγάλα και ο αριθμός των μαθητών είναι μεγάλος, όταν οι μαθητές δε γνωρίζονται μεταξύ τους τότε δίνεται η ευκαιρία σε ομάδες παιδιών να προκαλέσουν προβλήματα εκμεταλλευόμενοι την ανωνυμία»

- η παρούσα μορφή διοίκησης δεν μπορεί να εφαρμοστεί σε μεγάλες σχολικές μονάδες, οι οποίες για να διοικηθούν θέλουν άλλη μορφή διοίκησης, όπως:
 - τα ΣΕΚ, τα οποία έχουν μεγάλο αριθμό μαθητών, διοικούνται γιατί έχουν μια πολυπληθή μορφή διοίκησης, όπου εκτός από το Διευθυντή, υπάρχει ο Υποδιευθυντής, οι Υπεύθυνοι Τομέων και οι Υπεύθυνοι Εργαστηρίων
 - τα ΚΕΤΕ (ν.576/1977) είχαν τον Διευθυντή του ΚΕΤΕ, τους Διευθυντές της κάθε Σχολής (ΤΕΛ, ΤΕΣ κλπ), τους Υποδιευθυντές της κάθε Σχολής και τους Προϊσταμένους των Τμημάτων
 - το σύστημα διοίκησης των Τεχνικών Σχολών Κύπρου, όπου σε έναν σύλλογο διδασκόντων που έχει λιγότερα από 100 μέλη, υπάρχει ο Διευθυντής και 12 Βοηθοί Διευθυντού
- οι κτιριακές εγκαταστάσεις δεν είναι κατάλληλες για να δεχτούν μεγάλο αριθμό μαθητών, γιατί αν σε περιορισμένο χώρο συνυπάρχουν, έστω και αν τα κτίρια χωρίζονται, τότε δημιουργούνται προβλήματα, όπως η αύξηση της παραβατικότητας. Θα αναφέρω δύο παραδείγματα μεγάλων σχολικών συγκροτημάτων, της Περιφέρειας Αττικής
 - στο συγκρότημα της «Γκράβας», λέγεται ότι η παραβατικότητα βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, κάτι που οφείλεται στην συνύπαρξη πολλών σχολικών μονάδων σε περιορισμένο χώρο (βλέπε φωτογραφία, όπου σημειώνονται τα σχολικά συγκροτήματα)

- στην «Χωράφα» του Περιστερίου, συνυπάρχουν πολλές σχολικές μονάδες, αλλά η κατανομή τους είναι διαφορετική, με αποτέλεσμα η παραβατικότητα να βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα (βλέπε φωτογραφία, όπου σημειώνονται τα σχολικά συγκροτήματα)

Ο παραπάνω αριθμός μαθητών, είναι ενδεικτικός και αφορά αστικές και ημιαστικές περιοχές. Στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές θα πρέπει να ληφθούν άλλα μέτρα για τον ελάχιστο αριθμό μαθητών για την λειτουργία μιας σχολικής μονάδας. Τα κριτήρια που θα ληφθούν θα πρέπει να έχουν σχέση με:

- την ανάγκη λειτουργίας της σχολικής μονάδας στην περιοχή
- την γεωγραφική ιδιαιτερότητα της περιοχής
- την δυσκολία μετακίνησης των μαθητών σε άλλη περιοχή
- την ανάγκη να μην ερημωθεί η περιοχή (να μην αναγκαστούν να μετακινηθούν οι γονείς αν δεν υπάρχει σχολείο στην περιοχή)
- τα έξοδα για την κάλυψη της μετακίνησης των μαθητών

Ένα άλλο θέμα που μας αφορά όλους, είναι τι θα γίνει με τους εκπαιδευτικούς σε περίπτωση που θα συγχωνευθούν δύο σχολικές μονάδες. Τι γίνεται με την οργανική θέση; Το ΠΔ 50/1996 είναι σαφέστατο σε αυτό το θέμα.

Στο άρθρο 14 που αφορά την «κρίση και τοποθέτηση υπεραριθμων εκπαιδευτικών»:

- Η παράγραφος 1β αναφέρει:
 - «..... Σε περίπτωση συγχώνευσης σχολικών μονάδων για τη διαπίστωση της τυχόν υπεραριθμίας κρίνονται όλοι οι εκπαιδευτικοί των σχολείων που συγχωνεύονται»
- Η παράγραφος 3β αναφέρει:

- «i) Από όσους εκπαιδευτικούς επιθυμούν να κριθούν ως υπεράριθμοι, χαρακτηρίζονται υπεράριθμοι αυτοί που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό μονάδων μετάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτού του ΠΔ»
- «ii) Από όσους εκπαιδευτικούς δεν επιθυμούν να κριθούν ως υπεράριθμοι, χαρακτηρίζονται ως υπεράριθμοι εκείνοι που τοποθετήθηκαν οργανικά τελευταίοι στη σχολική μονάδα. Οι εκπαιδευτικοί που μετατέθηκαν ή τοποθετήθηκαν στη σχολική μονάδα το ίδιο σχολικό έτος, εκτός των εκπαιδευτικών που τοποθετήθηκαν ως υπεράριθμοι, θεωρείται ότι τοποθετήθηκαν ταυτόχρονα. Σε περίπτωση ταυτόχρονης τοποθέτησης υπεράριθμοι χαρακτηρίζονται οι εκπαιδευτικοί που συγκεντρώνουν το μικρότερο αριθμό μονάδων μετάθεσης, σύμφωνα με το άρθρο 16 αυτού του ΠΔ»

Επομένως, μετράει η οργανική θέση σε κάθε σχολική μονάδα.